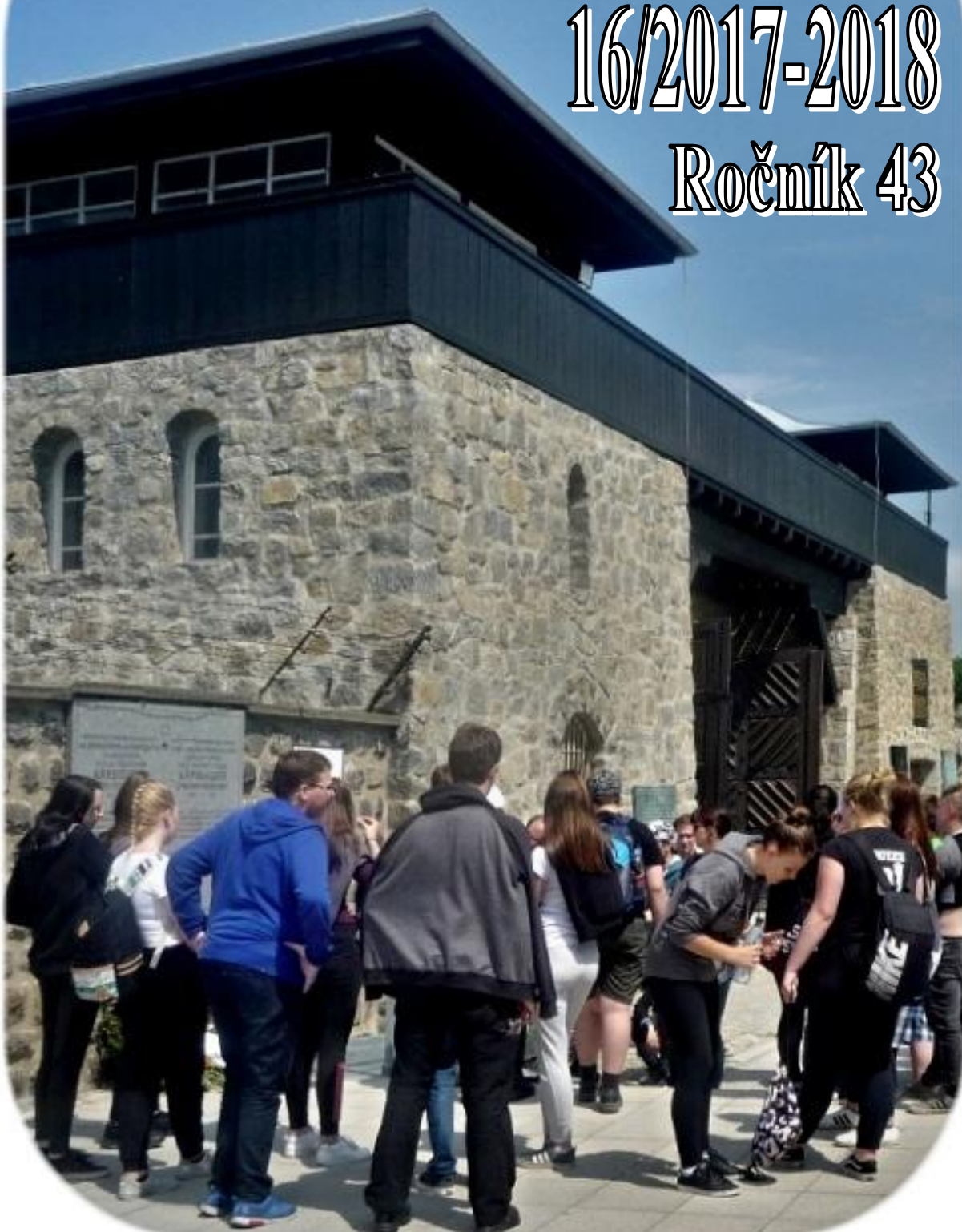

Jeseníček

16/2017-2018

Ročník 43

BOVÝSEK OPĚT V JESENICI

Všechny děti ze ZŠ a MŠ Jesenice už vědí, kdo je Bovýsek. Tento panáček v pestrém obleku znovu přijel ve středu **9. května**. Přišel se podívat i k nám do druhé třídy paní učitelky Mrázové. Nejprve se s námi přivítal a pak jsme si začali povídat. Ptal se nás, z čeho se vyrábějí některé potraviny, například kečup, hranolky, chipsy nebo čokoláda. Za odpovědi nás pochválil a nakonec nám rozdál pytlíčky s rozinkami.

Napsali: Jan Štulík a Laura Zelenková, II. třída

MLADÝ ZAHRÁDKÁŘ 2018

Na internetových stránkách Českého zahrádkářského svazu <http://zahradkari.cz/czs/index.php?str=46> se můžeme dočíst, že soutěž Mladý zahrádkář byla poprvé vyhlášena již v roce 1977. Přestože se tak stalo před 41 lety, má letošní ročník oficiální pořadové číslo 31. Pravdou však je, že více než tato „záhada“ nás zajímají výsledky našich žáků, kteří se soutěže zúčastnili ve čtvrtek **10. května**. V přehledu vám je nyní přinášíme:

MLADŠÍ KATEGORIE

SOUTĚŽÍCÍ	BODY	MÍSTO
Vojtěch Kouřil	11	4. – 8.
Jan Trpák	10	9. – 12.
Eliška Machová	9	13. – 16.
Eliška Pavlisová	9	13. – 16.
Natálie Mottlová	6	22. – 24.

V mladší kategorii soutěžilo 24 žáků.

STARŠÍ KATEGORIE

SOUTĚŽÍCÍ	BODY	MÍSTO
Julie Rácová	18	3.
Veronika Končková	13	6. – 7.
Markéta Laubrová	10	12.
Eliška Kudrácová	6	23. – 25.
Vlasta Rácová	6	23. – 25.
Barbora Koudelová	4,5	26.

Ve starší kategorii soutěžilo 26 žáků.

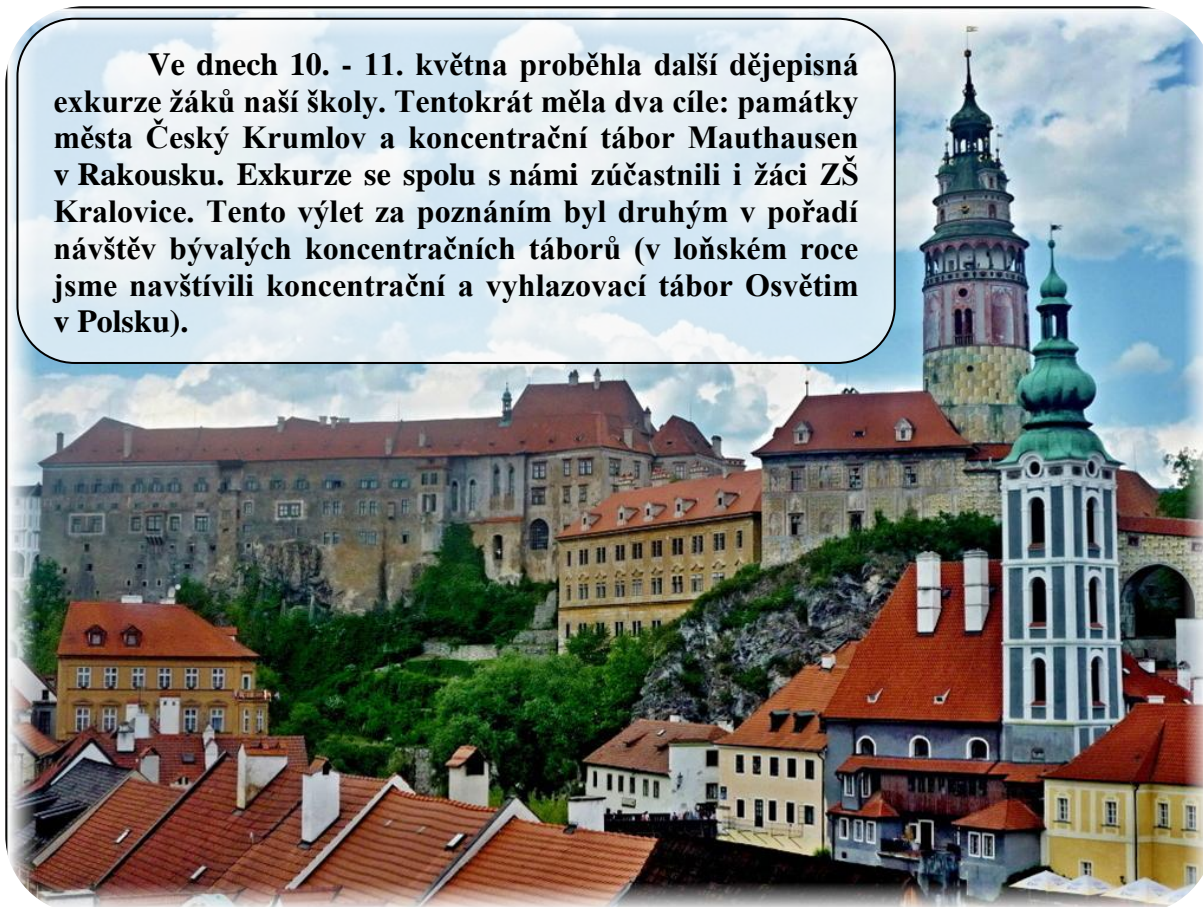
Otázky i poznávačky se týkaly jak užitkových rostlin či netradičních druhů ovoce, tak i okrasných zahrad.

EXKURZE DO ČESKÉHO KRUMLOVA A MAUTHAUSENU

Ve dnech 10. - 11. května proběhla další dějepisná exkurze žáků naší školy. Tentokrát měla dva cíle: památky města Český Krumlov a koncentrační tábor Mauthausen v Rakousku. Exkurze se spolu s námi zúčastnili i žáci ZŠ Kralovice. Tento výlet za poznáním byl druhým v pořadí návštěv bývalých koncentračních táborů (v loňském roce jsme navštívili koncentrační a vyhlazovací tábor Osvětim v Polsku).

1. DEN:

První den exkurze začal srazem u školy v 7:15. Poté, co přijel náš autobus, jsme naložili věci do zavazadlového prostoru a vydali se směrem na Plzeň. Cestou jsme ještě „nabrali“ žáky z Kralovic a potom kromě krátkých zastávek jsme na delší dobu zastavili až v Českém Krumlově.

Toto město v jižních Čechách, asi 22 km jihozápadně od Českých Budějovic, je turistickým a kulturním centrem oblasti. V minulosti bylo sídlem mnoha významných šlechtických rodů (Vítkovci, páni z Krumlova, Rožmberkové, Schwarzenberkové...), které cíleně pečovaly o jeho výstavbu a reprezentativní charakter. Jeho středověké centrum je od r. 1963 městskou památkovou rezervací a v r. 1992 bylo zařazeno na seznam UNESCO. Vedle proslulých památek je město v současnosti známé také pořádáním řady kulturních akcí a festivalů (Slavnosti pětileté růže, Mezinárodní hudební festival Český Krumlov atd.). My jsme si zde během dvouhodinové prohlídky s velice milou průvodkyní prohlédli většinu místních pamětihodností, včetně exteriérů zámku. Poté jsme měli asi půl hodiny na nákup občerstvení.

Pak nás čekala cesta do Vyššího Brodu, kde jsme měli zajištěno ubytování a jídlo v ubytovně Pod Hrází. Hned jak jsme přijeli, tak jsme se rozdělili do pokojů (pro 4 – 6 osob).

Po vybalení zavazadel a krátkém odpočinku jsme měli večeři (v 18³⁰), která nám velice chutnala (kuřecí řízek s bramborem).

Poté jsme si šli prohlédnout areál cisterciáckého kláštera, který jsme viděli z oken našich pokojů. Prohlídka nám zabrala přibližně 30 minut. Paní učitelka Hrůzová nás zde stručně seznámila s historií a současností této památky. Zaujal mě fakt, že se jedná o jediný fungující

mužský cisterciácký klášter v ČR a v současnosti zde trvale žijí 4 mniši.

Následovalo osobní volno. Někteří ve společenské místnosti sledovali souboj našich hokejistů s Rusy na MS v Dánsku, jiní si četli, poslouchali hudbu, popř. se vydali na krátkou obhlídku okolí naší ubytovny.

Večeřka byla stanovena na 22³⁰ hod.

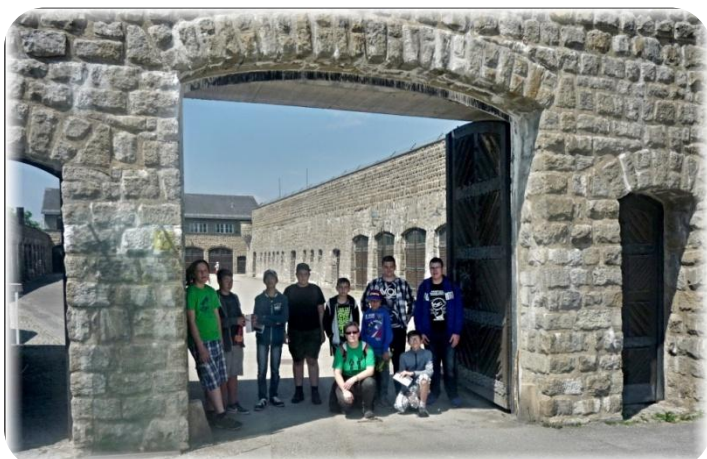
2. DEN:

Budíček nebyl přesně určen, takže jsme klidně mohli spát až do 8⁰⁰, ovšem za předpokladu, že bychom si do 8³⁰ stihli sbalit zavazadla, naložit je do autobusu a ještě se nasnídat (rohlíky, sýr, šunka, máslo).

Krátce po půl deváté jsme nasedli do autobusu a vydali se na cestu do Rakouska. Naším cílem byl koncentrační tábor Mauthausen. Během cesty nás p. uč. Hrůzová seznámila s historií tohoto ponurého místa, proto jsme věděli, co nás na místě čeká. Po příjezdu do Mauthausenu jsme se rozdělili na dvě skupiny. První skupinu tvořili žáci ZŠ Jesenice a druhou pak Kralovičtí. Naše skupina měla průvodkyni ve slovenštině, druhá v angličtině.

Celkově jsme zde strávili přes dvě hodiny. Během prohlídky jsme se seznámili s podmínkami uvnitř tábora, nahlédli do místního krematoria a plynové komory i do obytného bloku. Viděli jsme také proslulé „Schody smrti“ a „Zed' nářků.“

Pak už nás čekala cesta domů, která trvala únavných 8 hodin.

Do Jesenice jsme přijeli přesně, jak bylo naplánováno, tzn. krátce po půl deváté večer.

Tuto exkurzi jsme si všichni báječně užili. Jsem rád, že jsem se zase něco zajímavého dozvěděl. Hodnotím ji kladně a těším se na příští rok, kdy se pravděpodobně bude konat další, podobně tematicky zaměřený zájezd.

Napsal Tomáš Tran, VIII. třída

DOPLNĚNÍ PANÍ UČITELKY HRŮZOVÉ

Hlavním cílem exkurze bylo seznámení s pamětihodnostmi Českého Krumlova a s historií a fungováním koncentračního tábora Mauthausen v Rakousku. Výletu se zúčastnilo 17 současných žáků naší školy z 6., 8. a 9. třídy a 7 bývalých (M. Bešík, D. Braun, P. Koníř, P. a R. Jarošovi, K. Louženská, E. Kvíderová). Skupinu doprovázely p. uč. Hružová a p. uč. Valešová.

V Českém Krumlově jsme obdivovali architektonické skvosty, zejména zámek, a některým z nás se podařilo také spatřit jednu z místních atrakcí – medvěda v zámeckém příkopu.

Klášteř ve Vyšším Brodě nás překvapil svou rozlehlostí. Byl založen Vokem z Rožmberka v r. 1259 a jako jeden z mála klášterů nebyl Josefem II. zrušen, neboť zdejší mniši vyučovali náboženství a teologii. Na konci 19. st. (1890) byl dokonce vyšebrodský opat Leopold Wackarž zvolen generálním opatem celého cisterciáckého řádu. V roce 1941 byli mniši vyhnáni a až do konce války klášter sloužil jako sklad pro ukradená umělecká díla. Cisterciáci se sem vrátili díky restituci v roce 1991. V současnosti zde žijí tři mniši s trvalými sliby a jeden kandidát.

Koncentrační tábor Mauthausen na nás v porovnání např. s Osvětimí nebo Terezínem nepůsobil tak depresivně, ale při podrobnější prohlídce celého komplexu jsme nejdříve cítili mrazení v zádech.

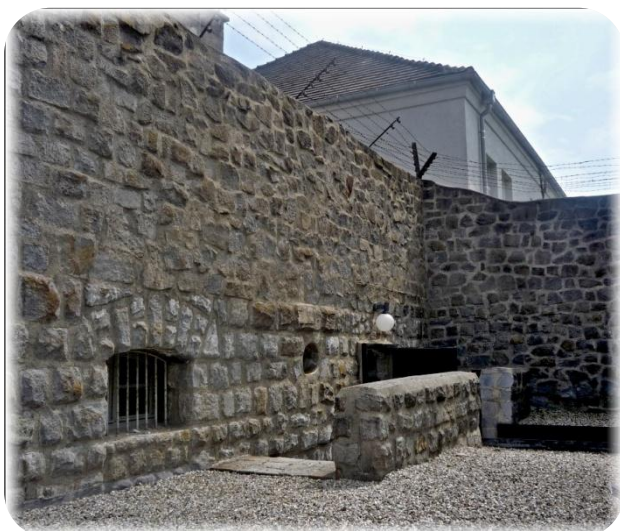
Název města je odvozen z něm. Maut = mýto a poprvé je obec zmiňována v historických pramenech už v roce 1007.

Během první světové války existoval na východ od města zajatecký tábor. Bylo zde umístěno mnoho ruských, srbských a především italských vojáků (někdy až 40 000), z nichž kolem 9 000 mužů v táboře zemřelo. Na jejich památku byl založen vojenský hřbitov.

Do povědomí veřejnosti se město nejvíce zapsalo v souvislosti s léty 1938 až 1945, kdy v jeho blízkosti existoval koncentrační tábor. První vězni sem byli dopraveni už v srpnu 1938 z Dachau. Rozhodujícím faktorem pro volbu místa byl výskyt žuly ve zdejších kamenolomu. Vězni nejprve pracovali na výstavbě tábora, později byli využíváni jako levná pracovní síla řadou firem.

Do roku 1943 byla v popředí zájmu politická funkce tábora, dlouhodobé stíhání a věznění skutečných nebo domnělých politických a ideologických odpůrců. Tábor byl zařazen do kategorie „3. stupně“, což znamenalo nejtvrděší vězeňské podmínky v rámci systému nacionálně socialistických koncentračních táborů.

Mauthausen měl řadu poboček (až 49), z nichž mezi nejznámější patřily: Gusen, Melk a Ebensee.

Od druhé poloviny r. 1944 přijížděly do tábora evakuační transporty s tisíci vězni, především z východu. Mimo to byly na jaře 1945 rozpuštěny pobočné tábory a tábory nucených prací ležící na východ od Mauthausenu, což vedlo k přeplnění a zvýšení úmrtnosti, zejména v důsledku hladu a onemocnění.

Většina osob deportovaných do Mauthausenu pocházela z Polska, SSSR a Maďarska. Kromě nich byly v táboře početné skupiny Němců, Rakušanů, Francouzů, Italů, Jugoslávců a Španělů. Celkem registrovala správa tábora muže, ženy a děti z více než 40 zemí. Byli mezi nimi i občané Československé republiky. Zemřeli zde například známý písničkář Karel Hašler a lidé, kteří pomáhali čs. parašutistům při atentátu na Reinharda Heydricha.

Celkem bylo do Mauthausenu deportováno téměř 200 000 osob, z toho přes 120 000 zemřelo. Tisíce vězňů byly ubity, zastřeleny, zavražděny injekcemi nebo usmrceny zmrznutím při tzv. koupelích smrti. Další byli zavražděni v plynové komoře. Spousta ubožáků zemřela též následkem bezohledného vykořisťování pracovní síly ve spojení

s týráním, nedostatečným přísunem kvalitní potravy, nevhodným ošacením a chybějící lékařskou péčí.

Tábor byl osvobozen 5. 5. 1945 americkou armádou – jako poslední z nacistických lágrů.

Po německé kapitulaci připadl celý komplex do sovětské okupační zóny Rakouska a Rusové používali část tábora jako kasárna. Ve stejném období byly rozebrány podzemní továrny a poslány jako válečná kořist do SSSR.

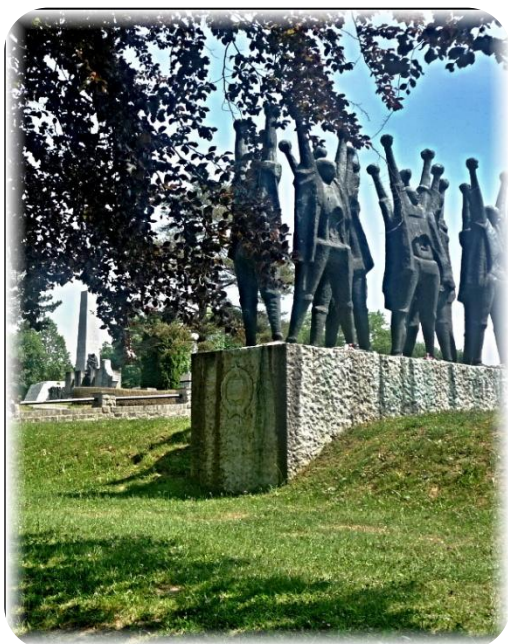
V letech 1946 – 1947 tábor nebyl střežen, a většina zařízení tak byla rozkradena. V r. 1949 byl tábor prohlášen za památné místo a v roce 1975 zde bylo otevřeno Mauthausenské muzeum. Od roku 2003 v areálu funguje Středisko pro návštěvníky.

Naše skupina si s průvodkyní postupně prohlédla vše, co z bývalého tábora zbylo, například prádelnu, ubikace, pozůstatky karanténního a stanového tábora, nemocniční revír, krematorium, plynovou komoru a „Zed' nářků“, kde byli nováčci poprvé

vystaveni týrání ze strany příslušníků SS. Nakonec jsme si prošli tzv. Park pomníků, který vznikl od r. 1949 na místě dřívějších správních budov SS před hlavní branou tábora. Alespoň z dálky jsme spatřili nechvalně známé Schody smrti, kde docházelo k častým vraždám, a to především vězňů z trestního komanda. Vězně tu nutili v řadě jednoho za druhým vynášet po 186 schodech hrubě vysekané bloky kamenů, které někdy vážily až 50 kg. Mnozí vězni se tu vyčerpáním zhroutili a spadli na jiné jdoucí za nimi, čímž vytvořili hrůzný dominový efekt. Někteří z těch, kteří toto utrpení přežili, bývali seřazeni na okraji útesu známého jako „parašutistická stěna“ a zde donuceni spáchat sebevraždu skokem ze skály.

Více než dvouhodinová prohlídka tohoto ponurého místa v nás zanechala hluboký dojem. Určitě nikdo by se zde nechtěl ocitnout jako vězeň. Každý z nás může napomoci tomu, aby se podobné hrůzy už nikdy neopakovaly.

Po krátkém volnu na nákup občerstvení jsme plni zážitků vyrazili na cestu domů. Protože nás čekala asi sedmihodinová jízda, připravili vyučující pro žáky minitestík ověřující získané znalosti. Zapojilo se do něj čtrnáct účastníků. Tři nejlepší soutěžící (P. Koníř, K. Louženská a M. Bešík) získali jako odměnu průvodce po Mauthausenu v anglickém jazyce.

Dějepisná exkurze se vydařila. Přálo nám počasí, byli jsme spokojeni s ubytováním, prohlídky Českého Krumlova i mauthausenského tábora splnily naše očekávání. K pohodovému průběhu výletu také přispěli svým bezproblémovým chováním žáci jesenické i kralovické školy.

Na závěr bych ráda poděkovala paní učitelce Duxové a paní učitelce Vaňhové ze ZŠ Kralovice za spolupráci při organizaci exkurze. Jednalo se již o druhou společnou akci. Věříme, že spolupráce mezi oběma školami bude úspěšně pokračovat i v následujících letech.

Děkuji rovněž Mgr. Lence Valešové za pomoc při plánování a zajištění exkurze. V neposlední řadě patří poděkování rodičům všech účastníků za podporu a ochotu financovat tuto akci. Jménem ZŠ a MŠ Jesenice děkuji také panu řidiči Zdeňku Vavříčkovi a jeho firmě Vatra Bohemia z Kralovic za to, že nás dovezl vždy bezpečně a včas a ochotně plnil všechna naše přání.

Mgr. Petra Hružová

PŘIPOJUJEME TAKÉ NĚKOLIK HODNOCENÍ EXKURZE OD ŽÁKŮ ZŠ JESENICE:

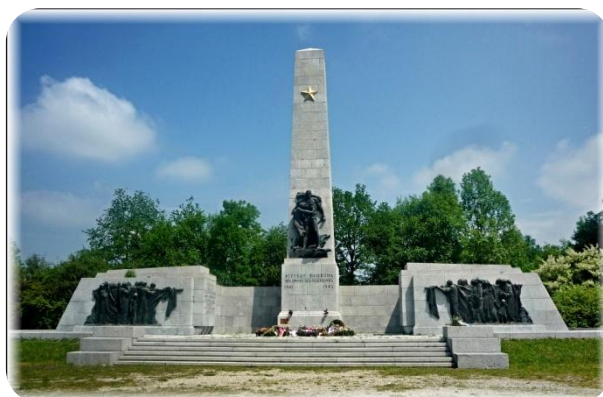
☞ Líbilo se mi to, i když si myslím, že Osvětim byla lepší. Také prohlídka Krumlova byla pěkná, ale poněkud zdlouhavá. Ubytování a jídlo v pohodě. Jsem ráda, že jsem se zúčastnila.

☞ Exkurze se mi líbila, i když loňská návštěva Osvětimi na mě udělala větší dojem než Mauthausen. Nelíbilo se mi, že byl Mauthausen upravován. Přesto jsem si ty dva dny užila.

☞ Líbil se mi Český Krumlov, Mauthausen i chování kralovických žáků. Exkurze byla poučná a jela bych klidně i příští rok.

☞ Exkurze byla super. V Osvětimi mi to připadalo drastičtější. V Mauthausenu mě zaujaly plynové komory a krematorium.

☞ Exkurze se mi líbila, jak prohlídka Č. Krumlova, tak i tábora. Ubytování bylo hezké, jídlo dobré. Cesta autobusem byla zábavná, zejména skvělé písničky, které nám pouštěl pan řidič.

V pátek 11. května se žáci 7. a 8. třídy naší školy vypravili do Rakovníka, aby si prohlédli tzv. protidrogový vlak. Doprovázely nás paní učitelky Konířová a Knappová.

PROTIDROGOVÝ VLAK

Sraz jsme měli v 7.15 na jesenickém nádraží, odkud jsme vlakem přijeli do Rakovníka. Tady už na nás čekal pan ředitel Koníř. Všichni společně jsme zamířili k protidrogovému vlaku. Měl šest vagónů a šedočervenou barvu. Ve vlaku jsme se přivítali s průvodcem (8. třída s průvodkyní) a poté postupovali jednotlivými odděleními. Povídali jsme si o drogách, závislostech na nebezpečných látkách, například alkoholu, nikotinu, ale třeba i cukru. Průvodce své vyprávění prokládal pouštěním filmu a při každé pasáži nás odkazoval na určitou část expozice. Někteří z nás si dokonce vlezli do vězeňské cely nebo se dostavili k výslechu. Samozřejmě v rámci protidrogového projektu! Je důležité zmínit, že celý projekt je založen na skutečném příběhu mladého muže, jemuž život zkazily právě drogy.

Během prohlídky jsme v návaznosti na film vyplňovali pracovní list a za svou práci a pozornost byli na konci projektu odměněni banánem. Také jsme mohli napsat vzkaz, jak se nám celá akce líbila. Za nás dva můžeme potvrdit, že to bylo nádherné.

Napsali: Jaroslav Lazar a Eliška Kudráčová, VII. třída

VÝLET DO BOTANICKÉ ZAHRADY PRAHA

Botanická zahrada našeho hlavního města se nachází v Praze – Troji. Poznat její areál bylo společným cílem žáků páté až sedmé třídy, které doprovázely paní učitelky Valešová, Knappová, Procházková a Vodrážková.

Výlet se konal ve středu **16. května**. V 7.45 jsme nastoupili do autobusu a cestou doufali, že přestane pršet. Déšť však naše plány nezkazil. Před vstupem do botanické zahrady zakoupila paní učitelka Knappová vstupenky a mohlo se začít s prohlídkou. Nejprve jsme navštívili skleník s kaktusy a pak se přesunuli do velkého tropického skleníku Fata Morgana. Jeho interiér je rozdělen na tři samostatné části s rozdílnou teplotou a vlhkostí vzduchu. Mohli jsme tak obdivovat nejrůznější exotické rostliny, poletující motýly nebo deštný prales. V areálu zahrady jsme si mohli koupit i občerstvení a nějaké rostlinky. Moc se mi to líbilo!

Napsala Veronika Horvátová, VII. třída

TEXT VERONIKY JEŠTĚ DOPLNILA PANÍ UČITELKA KNAPPOVÁ:

V tropickém skleníku jsme se rozdělili na dvě skupiny, abychom mohli lépe vstřebávat informace od průvodců. Oba mladí pracovníci botanické zahrady nás seznámili se zajímavými rostlinami skleníku: například baobabem, který může v kmeni zadržet až 100 000 litrů vody, masožravými láčkovkami, které si vylepšují svůj jídelníček hmyzem, a samozřejmě se životem tropických motýlů, což byl hlavní cíl naší výpravy. Motýly jsme viděli volně poletovat, dokonce se na některé děti i posadili, obdivovali jsme kukly, ze kterých se motýli právě líhli...

Po asi hodinové prohlídce ve skleníku Fata Morgana, kde si děti zakoupily za výhodné ceny květiny, jsme se přesunuli do venkovní expozice. Déšť se utišil, a tak nic nebránilo tomu, abychom si vychutnali krásu kvetoucích i nekvetoucích rostlin. Největšími lákadly byla právě probíhající výstava bonsajů v areálu Japonské zahrady a překrásné výhledy na Prahu.

Jak jsme náš výlet začali, tak jsme i skončili, a to deštěm, který nás překvapil u rozhledny. Trochu mokří, ale plni dojmů a informací jsme se vrátili do autobusu. Při zpáteční cestě jsme prověřili nabyté vědomosti dětí a vše dopadlo na výbornou.

Mgr. Vlastimila Knappová

ROSTLINY A VČELY

„Rostliny a včely“ byly tématem jarního kola botanické soutěže, které se konalo v Rakovníku ve čtvrtek **17. května**. Do zdejší botanické zahrady zamířila i naše skupina s paní učitelkou Knappovou.

Žáci základních škol soutěžili ve třech věkových kategoriích. Měli zodpovědět 20 otázek testu (10 o včelách a 10 o bylinách) a poté uspět v soutěži „Riskuj“. Před vyhlášením výsledků jsme si ještě vyslechli zajímavou přednášku. Jak si naše výprava vedla, dokládají následující tabulky.

Napsala Vlasta Rácová, VII. třída

I. KATEGORIE

SOUTĚŽÍCÍ	BODY	MÍSTO
Eliška Pavlisová	10	12. – 13.
Eliška Machová	8	19. – 23.
Natalie Mottlová	8	19. – 23.
Jan Trpák	8	19. – 23.
V I. kategorii soutěžilo 24 žáků.		

II. KATEGORIE

SOUTĚŽÍCÍ	BODY	MÍSTO
Markéta Laubrová	14	5. – 7.
Vlasta Rácová	11	18. – 21.
Marie Duchková	11	18. – 21.
Barbora Koudelová	10	22. – 26.
V I. kategorii soutěžilo 32 žáků.		

III. KATEGORIE

SOUTĚŽÍCÍ	BODY	MÍSTO
Julie Rácová	18+	3.
Veronika Končecová	15	9. – 10.
Tomáš Tran	14,5	11. – 12.
V III. kategorii soutěžilo 23 žáků.		

DOBRODĚJ NA KOLE

Ve čtvrtek **17. května** se nádvoří naší školy stalo jednou ze zastávek akce „Dobroděj na kole“. Šlo o druhý ročník veřejné cyklojízdy, na jejíž trase ležela i Jesenice. Od 13.00 do 14.10 jsme si na třech stanovištích mohli vyzkoušet různé hry v rámci projektu „Slyším, tedy čtu“, který chce upozornit na problematiku dostupnosti literatury pro zrakově postižené občany. Žáci si například zavázali oči a poté se snažili poznávat určité zvuky, předměty podle hmatu a seznámili se i s Braillovým slepeckým písmem. Byla to pro mě velice zajímavá zkušenost.

Napsal Petr Jankura, VII. třída

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 15/2017-2018:

1.- OSMISMĚRKA

Síla je v nás.

1/ STÍN ☺

2/ MĚSÍC

2.- HÁDANKY ŽÁKŮ ➔

3/ TVÉ JMÉNO

4/ Byli jen tři, protože otec syna (vnuka) byl zároveň synem svého otce (dědy).

5/ Kouř se nebude stáčet nikam, protože vlak byl elektrický.

1) RODINA

Jedná se o rodinu, která sestává z dědečka a babičky, jejich dvou synů a manželek.

Starší syn s manželkou mají dceru.

Mladší syn je dále uváděn jako strýc.

Nikdo z této rodiny nemá stejné jméno, ale manželské páry mají stejnou barvu vlasů.

Dále víme:

- Otec je mladší než Josef o tolik let, kolik činí rozdíl v letech mezi Martou a brunetou.
- Marta je stejně stará jako manželé blond'áci.
- Starší syn šedovlasého Josefa je šestkrát starší než babiččina vnučka.
- Matka je o polovinu mladší než Josef a o dva roky mladší než Jan.
- Teta Žofka je světlavá.
- Černovláska by měla jít příští rok poprvé do školy (narodila se v jarním měsíci).
- Strýc Ruda by byl starý jako Jan, kdyby otec Anči byl o dva roky mladší.
- Babička se nejmenuje Lída.

OTÁZKY: a) Jakou barvu vlasů má Lída?

b) Jak stará je babička?

2) TŘI PŘÁTELÉ

Nad mapou města dumají tři přátelé: zoolog Hnědý, hudebník Bílý a matematik Černý.

„Je pozoruhodné, že jeden z nás má hnědé, jeden bílé a jeden černé vlasy, avšak nikdo z nás nemá vlasy té barvy, která by se shodovala s jeho příjmením,“ poznamenal hnědovlasý.

„Máte pravdu,“ odpověděl Bílý.

OTÁZKA: a) Jaké vlasy má zoolog?

JMÉNO + TŘÍDA: